

SOCIO-PHILOSOPHICAL ANALYSIS OF THE ORIENTAL FEATURES OF WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP

Umidaxon Maqsumova
Researcher
Fergana State University
Uzbekistan, Fergana

ABOUT ARTICLE

Key words: society, person, gender, entrepreneurship, equality, gender equality, woman, status, parity, employment, socialization.

Received: 26.12.24

Accepted: 28.12.24

Published: 30.12.24

Abstract: The article presents a socio-philosophical analysis of women's entrepreneurship in Eastern European countries, examining the impact of cultural, social and economic factors on the development of women-led businesses in the East. Special attention is paid to the analysis of the role of traditional values, in particular norms and social stereotypes, as well as their views on women's entrepreneurial activity. The possibilities and limitations faced by women entrepreneurs are assessed, as well as the characteristic features of their professional identity in the rapidly changing political landscape of the East are revealed. This scientific work is focused on a deeper understanding of the specifics of women's entrepreneurship in Eastern countries, the study of internal cultural and external external factors.

AYOLLAR TADBIRKORLIGINING SHARQONA XUSUSIYATLARINING IJTIMOYIY-FALSAFIY TAHLILI

Umidaxon Maqsumova
tadqiqotchi
Farg'ona davlat universiteti
O'zbekiston, Farg'ona

MAQOLA HAQIDA

Kalit soʻzlar: jamiyat, shaxs, jins, tadbirkorlik, tenglik, gender tengligi, ayol, maqom, tenglik, bandlik, sotsializatsiya.

Annotatsiya: Maqolada Sharqiy Evropa mamlakatlarida ayollar tadbirkorligi tadbirkorligining ijtimoiy-falsafiy tahlili keltirilgan bo'lib, unda madaniy, ijtimoiy va

iqtisodiy omillarning Sharq mamlakatlarida ayollar boshchiligidagi biznesni rivojlantirishga ta'siri ko'rib chiqilgan. An'anaviy qadriyatlarining rolini, xususan, normalar va ijtimoiy stereotiplarni, shuningdek, ayollarning tadbirkorlik faoliyatiga bo'lgan qarashlarini tahlil qilishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Tadbirkor ayollar duch keladigan imkoniyatlar va cheklovlar baholanadi va Sharqning tez o'zgaruvchan siyosiy landshaftida ularning kasbiy o'ziga xosligining o'ziga xos xususiyatlari aniqlanadi. Ushbu ilmiy ish Sharqiy mamlakatlarda ayollar tadbirkorligining o'ziga xos xususiyatlarini chuqurroq tushunishga, ichki madaniy va tashqi tashqi omillarni o'rganishga qaratilgan.

СОЦИАЛЬНО-ФИЛОСОФСКИЙ АНАЛИЗ ВОСТОЧНЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ ЖЕНСКОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

Умидахон Максумова

Исследователь

Ферганского государственного университета,

Узбекистан, Фергана

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: общество, личность, гендер, предпринимательство, равенство, гендерное равенство, женщина, статус, паритет, занятость, социализация.

Аннотация: В статье представлен социально-философский анализ предпринимательства женского предпринимательства в странах Восточной Европы, рассматривающий влияние культурных, социальных и экономических факторов на развитие бизнеса, возглавляемого женщинами в странах Востока. Особое внимание уделяется анализу роли традиционных ценностей, в частности норм и социальных стереотипов, а также их взглядов на предпринимательскую деятельность женщин. Оцениваются возможности и ограничения, с которыми сталкиваются женщины-предприниматели, а также выявляются характерные особенности их профессиональной идентичности в условиях быстро меняющегося политического ландшафта Востока. Данная научная работа ориентирована на более глубокое понимание специфики женского предпринимательства в восточных странах, исследование внутренних культурных и внешних факторов.

KIRISH

Mavzuimizning ilmiy va amaliy dolzarbligiga, sharqiy dunyo tadbirkorligini ijtimoiy-falsafiy tahlil qilish Sharq mamlakatlarida ayollarning biznesdagi rolini amaliy tushunish uchun muhimdir. Ayollar tadbirkorligi xalqaro standartlar va madaniy to‘siqlar, an’analar, din, ayollarning ijtimoiy roli va iqtisodiy sharoitlar bilan bog‘liq cheklovlarga duch kelmoqda. Ushbu jihatlarni analitik va falsafiy tahlil nuqtai nazaridan o‘rganish sharqiy mamlakatlardagi ayol tadbirkorlar uchun belgilar, cheklovlar va imkoniyatlarni ochib beradi. Tadqiqot natijalari ayollarning tadbirkorlik sohasidagi sharoitlarini yaxshilashga, shuningdek, ularning biznes va umuman iqtisodiyotdagi tashabbuslarini qo‘llab-quvvatlashga qaratilgan siyosatni yaratishda amaliy ahamiyatga ega.

Uslubiy va amaliy dolzarbligiga, ushbu tahlil sharqiy mamlakatlarda ayollarning biznes yuritishdagi mavjud muammolarini hisobga olgan holda ijtimoiy va madaniy to‘siqlarni engishga qaratilgan usul va strategiyalarni ishlab chiqishni o‘z ichiga oladi. Sharq falsafasi va sotsiologiyasida ayollar tadbirkorligining o‘ziga xos xususiyatlarini baholash dasturchilar, biznes kurslari va ayollar tadbirkorligini qo‘llab-quvvatlashga qaratilgan treninglar uchun vositalarni yaratishni ta’minlaydi. Shuningdek, sharqiy mamlakatlardagi ayollar uchun iqlimni yaxshilash va biznes sharoitlarini yaxshilash usullarini joriy etishni taklif qilishi mumkin, bu esa ularning martaba va tadbirkorlik imkoniyatlarini kengaytirish imkoniyatini beradi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoev o‘z asarlarida ayollarning jamiyatdagi o‘rnini mustahkamlash, ularni har tomonlama qo‘llab-quvvatlash, xususan, tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish borasida ko‘plab muhim fikrlarni ilgari surgan. Jumladan: “Ayollar bandligini ta’minlash, ularning tadbirkorlik va ijtimoiy hayotdagi faolligini oshirish, uchun zarur shart-sharoitlarni yaratish - biznes davlat siyosatimizda ustuvor vazifa hisoblanadi” [1. 167.]. Shuningdek, ayollar tadbirkorligini rivojlantirish orgali jamiyatda barqarorlik va farovonlik erishish mumkinligi ta’kidlangan.

Global dolzarbligiga, sharqiy mamlakatlarda ayollar tadbirkorligini o‘rganish global ahamiyatga ega, chunki geografik o‘lchov, biznesni rivojlantirish va ijtimoiy taraqqiyotning kengroq nazariyasiga hissa qo‘shadi. Ayollar global iqtisodiyotda o‘z rollarini o‘ynaydilar va ularning tadbirkorlik faoliyatidagi faol ishtiroki jahon iqtisodiyotida iqtisodiy o‘rishga olib keladi. Sharqiy dunyoda tadbirkorlikni tushunish turli madaniy kontekstlar va voqeiklardan qat’i nazar, dunyodagi ayollar rahbarlari uchun yanada samarali strategiyalarni ishlab chiqishga yordam beradi, bu esa madaniyatlar o‘rtasida global tenglik va tushunishni ta’minlaydi. Bizning yo‘nalishda G‘arb olimlaridan, Sims C.M. va Morris L.R.larning: “Biznesdagi ayollar, saylov to‘siqlariga qaramay, doimo ijtimoiy va madaniy to‘siqlarni engib o‘tish orqali moslashish qobiliyatini namoyon etadilar.” [2. 405.]. B.A.Djioevning: “Globallashuv va modernizatsiya

ayollar uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda, ammo an'anaviy madaniy va fundamental munosabatlar, ayniqsa Sharqiy mamlakatlarda, ularning tadbirkorlik faoliyatida hal qiluvchi rol o'ynaydi, eski to'siqlarni qanday yo'q qilish kerak" [3. 381.]. Sharq olimlaridan: pokistonlik Aliya Xon: "Sharq jamiyatlari tabiatan xulq-atvorni ko'rsatadigan chuqur ayollik an'analariga ega" [4.] - degan bo'lsa. BAAlif Sulton Al-Hamad: "Sharq jamiyatlari har doim qat'iy me'yorlarga rioya qilishadi, ayollar erkinligini ozod qilishadi, ammo tadbirkorlik ayollar uchun vositalardan biriga aylanadi. Hali ham an'anaviy umidlar soyasida qolgan ayollar uchun yopiq imkoniyatlar" [5.]. Ushbu qarashlar ayollar tadbirkorligini rivojlantirishga yordam beradigan ijtimoiy-madaniy va falsafiy omillarni tahlil qilishni o'z ichiga oladi, ayniqsa an'analar va din hal qiluvchi rol o'ynaydigan Sharqda.

Xususiyl dolzarbligiga, tadqiqotning xususiyl ahamiyati shundaki, u ayollarning sharqiy mamlakatlarda biznes yuritish qobiliyatini cheklaydigan o'rnatilgan stereotiplar va xususiyl to'siqlarni engishga yordam beradi. An'analariga, falsafiy e'tiqodlar va ijtimoiyl pozitsiyalar ayollar tadbirkorligiga qanday ta'sir qilishini va bu omillarni ayollarga biznes sohasida amalga oshirish uchun ko'proq erkinlik va imkoniyatlar berish uchun qanday o'zgartirish mumkinligini tushunish muhimdir.

Ayollarning iqtisodiyot va jamiyatdagi rolini aqliyl idrok etish o'zgarib bormoqda va bu tadqiqot bu jarayonni tezlashtirishga yordam beradi, bu esa an'analar hamda ijtimoiyl munosabatlarni tadbirkor ayollar uchun zamonaviyl qiyinchiliklar va imkoniyatlarga qanday moslashtirish mumkinligini chuqurroq tushunishga olib keladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Mavzu bo'yicha ilmiyl-nazariyl va uslubiy-amaliyl tahlillar ayollar tadbirkorligining sharqona xususiylatlarini ijtimoiyl-falsafiy tahlil qilingan:

Ilmiyl-nazariyl tahlil, Sharq jamiyatidagi ayollar tadbirkorligi mintaqaning ijtimoiyl-madaniyl va falsafiy an'analari bilan belgilanadigan o'ziga xos xususiylatlarga ega. Tahlilning asosiyl jihatlariga quyidagilar kiradi:

- ijtimoiyl gender nazariyasi: ayollar tadbirkorligini o'rganishda asosiyl yondashuv jamiyatdagi gender rollarini tahlil qilishdir. Judit Butler [6. 224.] va Pier Burdierning asarlari kabi tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, gender rollari ijtimoiyl jihatdan qurilgan va Sharq jamiyatlarida ko'pincha an'anaviyl me'yorlar bilan qo'llab-quvvatlanadi: "Sharq jamiyatlarida ayollar tadbirkorligi an'anaviyl madaniyl me'yorlar va zamonaviyl iqtisodiy jarayonlar chorrahasida shakllanadi. Ular ijtimoiyl va diniyl asoslarni hurmat qilishni globallashtirishga moslashish zarurati bilan birlashtiradi, bu esa oilaviyl qadriyatlar va ijtimoiyl mas'uliyat asosida noyob modelni yaratadi" [7. 288.];

- Sharq falsafasining ta'siri: Konfutsiylik, Buddizm va Islom kabi Sharq falsafiy ta'limotlari ijtimoiy tuzilishga va ayollarning roli haqidagi g'oyalarga katta ta'sir ko'rsatadi. Masalan, Islom an'analarida ayollarni oilaviy va iqtisodiy tashabbuslar orqali qo'llab-quvvatlashga katta e'tibor qaratilgan bo'lib, bu ayollar tadbirkorligining ahamiyatini asoslaydi;

- institutsional nazariya: ushbu nazariya nuqtai nazaridan Sharq jamiyatlarida ayollarning tadbirkorligi siyosiy, iqtisodiy va madaniy institutlar ta'siri ostida shakllanadi. Masalan, mikro kreditlarning mavjudligi yoki texnologik ayollarni qo'llab-quvvatlash bo'yicha davlat dasturlari ularning iqtisodiyotdagi ishtirokini rag'batlantiradi.

Tadqiqot metodologiyasi ayollar tadbirkorligini ijtimoiy-falsafiy tahlil qilish falsafiy, sotsiologik, madaniy va iqtisodiy usullarni o'z ichiga olgan fanlararo yondashuvdan foydalanishni talab qiladi:

- sifatli usullar, tadbirkor ayollarning hayotiy hikoyalari bilan suhbatlar, kuzatuvlar va tahlillar sharqona tadbirkorlik madaniyatining o'ziga xos xususiyatlarini ochib beradi;

- qiyosiy tahlil, Sharq va G'arbdagi tadbirkorlikdagi ayollarning rolini taqqoslash an'analar, din va madaniyatning ta'sirini tushunishga yordam beradi;

- tarixiy yondashuv, Sharqdagi iqtisodiy faoliyatda ayollarning ishtiroki tarixini tahlil qilish an'anaviy rollar zamonaviy sharoitda qanday o'zgarganligini ko'rsatadi.

Tahlilning amaliy jihatlari qo'llab-quvvatlash dasturlari: O'zbekiston, Qozog'iston va Turkiya kabi sharqiy mamlakatlar tadbirkor ayollarni qo'llab-quvvatlash dasturlarini faol ravishda amalga oshirmoqda. Masalan, davlat grantlari, o'qitish va murabbiylik ayollarga biznes ochishga imkon beradi.

- diniy va madaniy kontekst, Islom mamlakatlarida ayollar tadbirkorligi shariatga rioya qilish bilan chambarchas bog'liq. Bu ta'lim, tibbiyot va uy xizmatlari kabi biznes sohasini tanlashga ta'sir qiladi;

- raqamlashtirish, Sharq ayollari o'z tovarlari va xizmatlarini targ'ib qilish uchun raqamli va ijtimoiy tarmoqlardan tobora ko'proq foydalanmoqdalar, bu ularga an'anaviy oilaviy rolni saqlab qolish va uni tadbirkorlik bilan birlashtirish imkonini beradi.

Ayollar tadbirkorligining sharqiy xususiyatlarini ijtimoiy-falsafiy tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, Ayollar tadbirkorligi an'anaviy madaniy me'yorlar ta'siri ostida shakllanadi, ammo globalashuv tufayli asta-sekin o'zgarib bormoqda. Sharq ayollari madaniy va diniy qadriyatlarga sodiq qolgan holda zamonaviy iqtisodiy sharoitlarga muvaffaqiyatli moslashadilar. Sharqda ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash va ta'lim muhim rol o'ynaydi. Ushbu yondashuv Sharq mamlakatlarining noyob madaniy jihatlarini hisobga oladigan va ayollarning iqtisodiyotda faol ishtirokini rag'batlantiradigan dasturlarni ishlab chiqish imkoniyatlarini ochadi.

NATIJA VA MUHOKAMA

Mavzuning ilmiy-nazariy, uslubiy-amaliy jihatdan ko‘rib chiqishda ayollar tadbirkorligining sharqiy xususiyatlarini ijtimoiy-falsafiy tahlil qilishda:

Ilmiy va nazariy sharh, sharqiy jamiyatda ayollar tadbirkorligini ilmiy tushunish uning falsafiy, ijtimoiy-madaniy, iqtisodiy va gender jihatlarini o‘rganishga asoslangan:

- falsafiy asoslarga Sharq falsafasi, shu jumladan Islom, Konfutsiy va buddist qarashlari dunyoqarashni shakllantiradi, bu erda ayol oilaviy qadriyatlarining qo‘riqchisi hisoblanadi. Ushbu falsafiy ta’limotlar ijtimoiy manfaatlarga yo‘naltirilgan tadbirkorlikni rag‘batlantiradi. Islom kontekstida madaniy me‘yorlar doirasida ayollarning iqtisodiy faoliyatini qo‘llab-quvvatlaydigan ijtimoiy adolat (adalat) tamoyillariga e‘tibor qaratiladi;

- ijtimoiy-madaniy nazariyalarga Per Bourdieu o‘zining odatiylik kontsepsiyasida jamiyatning an’anaviy tuzilmalari ayollarning iqtisodiy sohadagi xatti-harakatlarini qanday shakllantirishini ko‘rsatadi. Judit Butler gender identifikatsiyasini o‘rganishda Sharqiy jamiyatlarda gender rollari qanday qabul qilinishi va takrorlanishini ochib beradi;

- iqtisodiy nazariyalarga mikromoliyalashtirish nazariyasi vakili sifatida Muhammad Yunusning [8. 148.] ayollarga kichik kreditlar berish muhimligini ta’kidlaydi, bu ularning iqtisodiyotdagi ishtirokini rag‘batlantiradi va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlaydi. Barqarorlik nazariyasi ayollarning ijtimoiy yo‘naltirilgan biznes modellarini yaratishdagi rolga e‘tibor qaratadi.

Uslubiy va amaliy ko‘rib chiqish, Sharq jamiyatida ayollar tadbirkorligini tahlil qilish uchun quyidagi usullardan foydalaniladi:

- sifatli usullarga: intervyular va fokus-guruhlar: tadbirkor ayollar duch keladigan motivatsiya va to‘siqlarni o‘rganishga imkon beradi. Tarkibni tahlil qilishga stereotiplar va qo‘llab-quvvatlovchi tashabbuslarni aniqlash uchun media va ijtimoiy manbalarni o‘rganish;

- miqdoriy usullarga: statistik tahlil, bandlik, daromad darajasi va biznes faoliyati ma’lumotlari asosida ayollarning iqtisodiyotga jalb qilinishini baholash. Eksperimental tadqiqotlar, mikromoliyalash kabi qo‘llab-quvvatlash dasturlarining ayollarning tadbirkorlik faoliyati darajasiga ta’sirini o‘rganish;

- qiyosiy tahlilga: madaniyat, din va ijtimoiy me‘yorlar tufayli o‘ziga xos xususiyatlarni aniqlash uchun Sharq va G‘arb jamiyatlarining tadbirkorlik modellarini taqqoslash.

Ilmiy tadqiqotlarning asosiy natijalari ijtimoiy-madaniy ta’sir, sharqiy jamiyatlarda ayollar tadbirkorligi ko‘pincha individualizmga emas, balki oilaviy va jamoaviy qadriyatlarga asoslanadi:

Davlatning roli: mikrokreditlash, ta’lim kurslari va grantlar kabi davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlanadigan dasturlar ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda muhim rol o‘ynaydi.

Innovatsiya va raqamlashtirish: Sharq ayollari zamonaviy texnologiyalardan (masalan, elektron tijorat) faol foydalanadilar, bu ularga oilaviy va kasbiy majburiyatlarni birlashtirishga imkon beradi.

Sharq jamiyatlarida ayollar tadbirkorligini ijtimoiy-falsafiy tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, uning xususiyatlari an'analar va zamonaviylikning kombinatsiyasi bilan bog'liq. Fanlararo tahlil usullaridan foydalanish ayollarning motivatsiyasini chuqurroq tushunish va ularni qo'llab-quvvatlash uchun samarali strategiyalarni ishlab chiqish imkonini beradi.

Mavzuimiz doirasida quydagi mualliflik qarashlarimizni taklif etamiz:

Asosiy fikrimiz Sharq jamiyatlarida ayollar tadbirkorligi an'anaviy madaniy qadriyatlar va globallashuvning zamonaviy muammolari chorhasida shakllanadigan hodisadir. Bu jarayon ikki tomonlama xususiyatga ega bo'lib, ijtimoiy va diniy me'yorlarga hurmatni saqlaydi, shu bilan birga gender rollarining o'zgarishini va ayollarning o'zini o'zi anglashini rivojlantirishni rag'batlantiradi. Muallif qarashimizning asosiy jihatlaridan - madaniy konditsionerlik ayollar tadbirkorligining Sharqiy xususiyatlari jamiyatning an'anaviy me'yorlariga asoslanadi. Ushbu me'yorlar ko'pincha ayolning oilaviy rolini ta'kidlaydi, shuningdek, biznesda ijtimoiy mas'uliyat paydo bo'lishi uchun asos yaratadi. Masalan, Sharq jamiyatlaridagi ayollar ta'lim, tibbiyot, oilaviy maslahat va hunarmandchilik ishlab chiqarish bilan bog'liq faoliyat sohalarini tanlaydilar, bu ularning an'anaviy roliga mos keladi.

Zamonaviylikka ijtimoiy moslashish modernizatsiya va raqamlashtirish sharoitida sharqiy tadbirkor ayollar elektron tijorat, ijtimoiy media va onlayn ta'lim kabi global vositalardan faol foydalanishni boshlaydilar. Ushbu vositalar ayollarga an'anaviy me'yorlarni buzmasdan biznes yuritishga imkon beradi. Falsafiy nuqtai nazardan, ayollar tadbirkorligini ijtimoiy manfaat yaratish orqali shaxsning o'zini o'zi anglash shakli sifatida ko'rish mumkin. Ayollar shaxsiy intilishlarini jamiyat ehtiyojlari bilan birlashtirib, uyg'unlik tashuvchisiga aylanishadi. Sharq an'analarida buni ijtimoiy adolat tushunchasining timsoli sifatida talqin qilish mumkin (adalat), bu erda tadbirkorlik faoliyati individual va jamoaviy manfaatlar o'rtasidagi muvozanatni saqlashga qaratilgan.

Din va axloqning ta'sirida diniy qadriyatlar ayollar tadbirkorligini shakllantirishda markaziy rol o'ynaydi. Islom kontekstida ayollar tushunchasi orqali qo'llab-quvvatlanadi ziyoda-adolatli iqtisodiy faoliyat orqali farovonlikni oshirish, bu ularning biznesini axloqiy yo'nalishga aylantiradi.

Davlat va jamoat tashabbuslarining roli mikromoliyalash va ayollar uchun ta'lim kurslari kabi davlat dasturlari Sharqiy ayollarga iqtisodiyotga qo'shilish imkoniyatini beradi. Ushbu dasturlar nafaqat tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantiradi, balki ayollar mustaqilligining yangi falsafasini ham shakllantiradi. Bizning pozitsiyamizda Sharq jamiyatlarida ayollar tadbirkorligining rivojlanishi an'analar va zamonaviy iqtisodiy amaliyotlarni uyg'unlashtirish

bilan uzviy bog'liqdir. Mazkur hodisa davlat va jamiyat darajasida qo'llab-quvvatlashni talab qiladi, chunki u iqtisodiy o'sishga, ijtimoiy barqarorlikka va hayot sifatini yaxshilashga yordam beradi. Shunday qilib, ayollar tadbirkorligining Sharqiy xususiyatlarini ijtimoiy-falsafiy tahlil qilish ushbu modelning muvaffaqiyati faqat madaniy, falsafiy va ijtimoiy omillarni hisobga olgan holda, shuningdek barqaror ta'lim va moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini rivojlantirish orqali mumkinligini ta'kidlaydi.

XULOSA

Olib brogan tadqiqotlarimiz natijasida quydagi ilmiy va nazariy xulosalarni keltirmoqchimiz:

madaniy integratsiya va transformatsiya, Sharq jamiyatlaridagi ayollar tadbirkorligi oilaviy yo'nalish, kollektivizm va ijtimoiy mas'uliyat kabi an'anaviy me'yorlar va qadriyatlar bilan aloqani saqlab qoladi. Biroq, bu an'analar globallashuv ta'siri ostida asta-sekin o'zgarib, ayollarning o'zini o'zi anglashining yangi shakllarini yaratmoqda;

falsafa va dinning roli, Sharq falsafiy va diniy ta'limotlari (Islom, Konfutsiylik, Buddizm) adolat, barqaror rivojlanish va uyg'unlik tamoyillarini qo'llab-quvvatlaydi, bu ayollar tadbirkorligining maqsadlari va yondashuvlarida iz qoldiradi. Bu ijtimoiy yo'naltirilgan biznes modellarining rivojlanishiga olib keladi;

gender jihatlari, sharqiy jamiyatlarning gender tuzilishi ikki tomonlama ta'sirga ega bo'lib bir tomondan, bu ayollarning stereotiplar va to'siqlar orqali imkoniyatlarini cheklaydi, boshqa tomondan, ularni madaniy kontekstga uyg'un ravishda mos keladigan noyob biznes modellarini yaratishga undaydi;

iqtisodiy barqarorlik va innovatsiyalar, tadbirkor ayollar iqtisodiyotni diversifikatsiyalashga hissa qo'shadilar, ayniqsa hunarmandchilik, xizmatlar, ta'lim va raqamli tijorat kabi sohalarda. Ularning iqtisodiyotdagi faol ishtiroki ijtimoiy barqarorlik va jamiyat farovonligini mustahkamlaydi.

Shuningdek quydagi amaliy takliflar va tavsiyalarni keltirganmiz:

birinchidan, ta'lim dasturlarini yaratish orqali tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish, biznesni boshqarish va raqamli texnologiyalardan foydalanishga qaratilgan ayollar uchun ixtisoslashtirilgan kurslarni ishlab chiqish. Trening madaniy xususiyatlarni hisobga olishi va hayotning turli qatlamlaridagi ayollar uchun ochiq bo'lishi kerak;

ikkinchidan, moliyaviy yordamni kuchaytirish orqali mikromoliyalashtirish dasturlari, davlat grantlari va ayollar uchun imtiyozli kreditlarni joriy etish. Innovatsion va ijtimoiy loyihalarga yo'naltirilgan startaplarni qo'llab-quvvatlashga alohida e'tibor qaratish lozim;

uchinchida, ijtimoiy javobgarlikni targ'ib qilish orqali ayollar uchun ish o'rinlari yaratish, ta'lim va sog'liqni saqlash darajasini oshirish kabi ijtimoiy muammolarni hal qilishga yordam beradigan tadbirkorlik tashabbuslarini targ'ib qilish;

to'rtinchidan, raqamli infratuzilmani rivojlantirish orqali an'anaviy rollarni saqlab, ayollarga madaniy cheklovlar ostida biznes qilish imkonini beradigan elektron tijorat, marketing va tarmoq platformalarini yaratish;

beshinchidan, qonunchilik bazasini mustahkamlash orqali resurslar, bozorlar va moliyaviy vositalardan foydalanishda ayollar uchun teng huquqlarni ta'minlash. Ularning biznesdagi manfaatlarini himoya qilish mexanizmlarini yaratish;

oltinchidan, muvaffaqiyatli misollarni ommalashtirish orqali forumlar, seminarlar va tanlovlar kabi ayollar tadbirkorligining muvaffaqiyatli holatlarini namoyish etishga qaratilgan tadbirlarni tashkil etish;

ettinchidan, ijtimoiy tashabbuslarni qo'llab-quvvatlash orqali davlat va nodavlat tashkilotlar xotin-qizlar kooperativlari, ijtimoiy korxonalar va ta'lim markazlarini tashkil etishda yordam berishi mumkin.

Kutilgan natijalar ayollarning iqtisodiyotga jalb qilinishini oshirish. Ijtimoiy aloqalarni mustahkamlash va qashshoqlik darajasini pasaytirish. Sharq jamiyatlarining madaniy va falsafiy jihatlarini hisobga oladigan barqaror biznes modellarini shakllantirish. Gender tengligi va ijtimoiy integratsiya jarayonini tezlashtirish. Ushbu xulosalar va tavsiyalar Sharq jamiyatlarida an'analar, innovatsiyalar va zamonaviy iqtisodiy yondashuvlarga asoslangan ayollar tadbirkorligining uyg'un rivojlanishi uchun asos yaratadi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегияси. - Тошкент: O'zbekiston, 2022. - Б 167.
2. Sims C.M. & Morris L.R. (2018). Are Women Business Owners Authentic Servant Leaders? Gender in Management: An International Journal, vol.5, - P. 405-427.
3. Джигоев Б.А. Роль женского предпринимательства в социально-экономическом развитии // Молодой ученый. - 2023. - № 50 (497). - С. 380-382.
4. https://www.unido.org/sites/default/files/files/2018-09/SPIEF2017_Outcome_RU.pdf?utm_source=chatgpt.com
5. https://www.forbes.ru/forbes-woman/357995-delo-tonkoe-kak-menyalis-vzglyady-na-polozhenie-zhenshchin-na-blizhnem-vostoke?utm_source=chatgpt.com
6. Батлер Дж. Сила ненасилия: Сцепка этики и политики (пер. с англ. И.Кушнаревой; под науч. ред. Е.Бондал, А.Павлова; Нац. исслед. ун-т "Высшая школа экономики") - Москва: Изд. дом Высшей школы экономики, 2022. - С. 224 .

7. Социоанализ Пьера Бурдьё. (Альманах Российско-французского центра социологии и философии Института социологии Российской Академии наук.) - Москва: Институт экспериментальной социологии; - Санкт-Петербург: Алетейя, 2001. - С. 288.

8. Мухаммад Юнус, Алан Жоли. Создавая мир без бедности. Социальный бизнес и будущее капитализма (Перевод книги осуществлен при поддержке Правительства Москвы) Издана коммерческим тиражом при спонсорской поддержке Национального банка “ТРАСТ”, 2010. - С. 148.

9. Ganiyev B.S. (2019). Innovative (entrepreneurial) activity of women at a new stage of development of our society. Scientific Bulletin of Namangan State University, 1(11), 122-129.

10. Ganieva Malika Sodykjanovna “Cocio-philosophical aspects of the study of the issue of gender and entrepreneurial woman in a new society” // Asian journal of Multidimensional Reserch: 2021. Vol. 12: Iss. 10, - P. 441-445.

11. Ganieva Malika Sodykjanovna “In the society of woman-girls innovation cocio-philosophical essence of entrepreneurial” // Scientific progress: 2021. Vol. 8: Iss. 2, - P. 947-951.